

Handläggare
Maria Sundblad
Maria.Sundblad@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Konkurrensutsättning av drift och underhåll inom stadsmiljöområdet – hemställan från klimat- och stadsmiljönämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Föreslagna avsikter att, till juridisk person eller enskild individ i enlighet med 10 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), lämna över sådana kommunala angelägenheter som framgår av kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2020 godkänns.
2. Klimat- och stadsmiljönämnden bemyndigas att, i överensstämmelse med fullmäktiges beslut enligt punkten 1, konkurrensutsätta delar av klimat- och stadsmiljönämndens arbete med drift och underhåll av kommunala anläggningar som bedöms lämpliga att konkurrensutsätta och där det inte finns några rättsliga hinder, i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2020.

Sammanfattning

Klimat- och stadsmiljönämnden har den 27 januari 2019 hemställt till kommunfullmäktige att dels godkänna föreslagna avsikter att konkurrensutsätta delar av nämndens arbete med drift och underhåll av kommunal verksamhet inom stadsmiljöområdet samt att bemyndiga klimat- och stadsmiljönämnden att, till juridisk person eller enskild individ i enlighet med 10 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), lämna över skötseln av verksamhet inom stadsmiljöområdet.

Det föreligger ett stort behov av att effektivisera dagens verksamhet inom stadsmiljöområdet. Kommunstyrelsens förvaltning instämmer i klimat- och stadsmiljönämndens bedömning att det i det uppkomna budgetläget är angeläget att införa nya och mer kostnadseffektiva driftformer. Den privata marknaden har i flera avseenden bättre möjligheter att kunna anpassa sin organisation för starkt säsongsinriktade uppgifter. Särskilt i de situationer förvaltningen som entreprenadköpare väljer ett flertal aktörer i kombination.

Kommunstyrelsens förvaltning förordar mot den bakgrunden att kommunfullmäktige godkänner föreslagna avsikter att, till juridisk person eller enskild individ i enlighet med 10 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), lämna över sådana kommunala angelägenheter som framgår av kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2020.

Vidare föreslås att klimat- och stadsmiljönämnden bemyndigas att, i överensstämmelse med fullmäktiges beslut enligt punkten 1, konkurrensutsätta delar av klimat- och stadsmiljönämndens arbete med drift och underhåll av kommunala anläggningar som bedöms lämpliga att konkurrensutsätta och där det inte finns några rättsliga hinder, i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2020.

Återremiss

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 11 mars 2020 återremitterades ärendet till förvaltningen för förnyad beredning, för att därefter behandlas vid kommunstyrelsens sammanträde den 18 mars 2020 samt kommunfullmäktiges sammanträde den 23 mars 2020. Anledningen till återremissen är att underlaget i ärendet behöver förtydligas, bland annat vad avser myndighetsutövning.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Klimat- och stadsmiljönämnden har den 27 januari 2019 hemställt till kommunfullmäktige att dels godkänna föreslagna avsikter att konkurrensutsätta delar av nämndens arbete med drift och underhåll av kommunal verksamhet inom stadsmiljöområdet dels att bemyndiga klimat- och stadsmiljönämnden att, till juridisk person eller enskild individ i enlighet med 10 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), lämna över skötseln av verksamhet inom stadsmiljöområdet (bilaga 1).

Klimat- och stadsmiljönämndens uppdrag och verksamhet

Klimat- och stadsmiljönämnden ansvarar bland annat för kommunens skötsel och drift av kommunala verksamheter, som gator, torg, parkeringar, konstbyggnader, belysningsanordningar, parker, gång- och cykelvägar samt övrig allmän platsmark.

Skäl för konkurrensutsättning inom stadsmiljöområdet

Miljö- och bygglovsförvaltningen utför på nämndens uppdrag ett arbete i syfte att komma till rätta med nämndens budgetunderskott. I det arbetet ingår att analysera drift, behov och nyttjande av teknisk utrustning, möjligheter att strama upp ekonomistyrning, effektivisera och samordna upphandling samt pröva samverkan och konkurrensutsättning.

Eftersom merparten av driften av nämndens verksamheter sker under barmarks-säsong är det angeläget att inrätta en driftorganisation med fokus på en bemaning för den del av basuppdraget som medger en jämn sysselsättning på

helårsbasis. Konkurrensutsättning ses av nämnden som en metod för val av bättre driftsformer än de som nu kommer till användning.

I Mål och budget för 2020 anges att det är särskilt prioriterat att jämföra, arbeta effektivare, analysera och förändra samt få största möjliga nytta av insatta medel. Detta talar för att konkurrensutsättning är lämpligt att pröva inom klimat- och stadsmiljönämndens verksamhet.

Klimat- och stadsmiljönämnden anser att det är nödvändigt att redan under år 2020 införa nya och mer kostnadseffektiva driftformer baserade på konkurrensupphandlade entreprenader. Den privata marknaden har i flera avseenden bättre möjligheter att kunna anpassa sin organisation för starkt säsongsinriktade uppgifter. Särskilt om förvaltningen som entreprenadköpare väljer att samverka med ett flertal aktörer.

Verksamhetsområden som föreslås konkurrensutsättas

Bedömningen är att det är ekonomiskt fördelaktigt att konkurrensutsätta enklare uppgifter av mer repetitiv karaktär, uppgifter som är av stark säsongsmissig karaktär (ex viss parkskötsel) men också sådant som kan betraktas som sällanförekommande åtgärder, som kräver specialkompetens. Även uppgifter som förutsätter tunga investeringar i kombinationen säsongsinriktad verksamhet (ex dikning längs vägar) bör konkurrensutsättas.

Överlämnande får inte ske om det finns föreskrift om att den berörda kommunala angelägenheten ska handhas i särskild ordning. Den begränsningen har aktualitet på åtskilliga specialreglerade verksamhetsområden, för vilka speciallagarna inte sällan föreskriver att verksamheten eller delar av den ska handhas av en nämnd.

Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlämnas bara om det finns särskilt lagstöd för det. Uppenbart verksamhetskritiska uppgifter (ex styrning av när vinterröjningsinsatser ska sättas igång) men också olika former av kontroll- och uppföljningsverksamhet och vissa akutåtgärder till följd av inkommande felanmälningar är arbetsuppgifter som inte lämpar sig att lämna över till privata utförare.

Klimat- och stadsmiljönämnden anser att det finns skäl att införa alternativa driftformer istället för viss egenregiverksamhet.

Klimat- och stadsmiljönämnden föreslår att det uppdras till miljö- och bygglovsförvaltningen att genom upphandling konkurrensutsätta följande områden:

- Trafikövervakning/parkeringstjänster
- Bortforsling av felaktigt parkerade och uppställda fordon
- Vissa tjänster inom barmarksunderhåll av väg såsom rensning/spolning av dagvattenbrunnar, dikning, avvattning, akuta åtgärder på vägkroppen m.m.
- Vissa tjänster inom drift- och underhåll av parker, skogsområden, lekplatser såsom gräsklippning, ogräsrensning, arboristtjänster, renhållning, tömning av papperskorgar, nyplanteringar, lekplatsbesiktningar m.m.

Personalmässiga konsekvenser

Som en naturlig konsekvens vid konkurrensutsättning följer vanligtvis olika personalmässiga konsekvenser. Vilka dessa konsekvenser blir går i ett tidigt skede inte närmare att specificera. De eventuella personalmässiga konsekvenser som kan uppstå kommer att hanteras av nämnden utifrån de regelverk som tillämpas på arbetsmarknaden och i nära samverkan med personalorganisationerna och i dialog med berörda medarbetare. Det kan avse allt från riktade kompetensinsatser, omplacering till andra arbetsuppgifter, övergång till annan arbetsgivare (jmf verksamhetsövergång) men också personalavvecklingsåtgärder.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning instämmer i klimat- och stadsmiljönämndens bedömning att det i det uppkomna budgetläget är angeläget att införa nya och mer kostnadseffektiva driftformer. Den privata marknaden har i flera avseenden bättre möjligheter att kunna anpassa sin organisation för starkt säsongsinriktade uppgifter.

Att konkurrensutsätta de angivna områden som beskrivits ovan ligger helt i linje med Mål & budget 2020 som anger att:

”Kommunen ska aktivt konkurrenspröva sina verksamheter. Väl fungerande upphandlingar är ett viktigt instrument för att förvalta kommunens resurser på ett effektivt sätt. Kommunen ska se positivt på att öppna upp för fler utförare inom den kommunala sektorn och underlätta för att så ska ske.”

Vidare instämmer kommunstyrelsens förvaltning i klimat- och stadsmiljönämndens bedömning att nya driftformer behöver införas, oavsett om det sker inom kommunkoncernen eller hos alternativa utförare, i syfte att med bibehållen kvalitet få ut bästa möjliga nytta för kommunmedborgarna.

Förvaltningen anser att det inom stadsmiljöområdet är motiverat att mer frekvent konkurrensutsätta uppgifter av mer repetitiv karaktär, uppgifter som är av stark säsongsmässig karaktär (exempelvis parkskötsel) men också sådant som kan betraktas som sällanförekommande åtgärder men som kräver specialkompetens. Det är även motiverat att konkurrensutsätta uppgifter som förutsätter tunga investeringar för säsongsinriktad verksamhet.

Inom miljö- och bygglovsförvaltningen har det också identifierats sådana verksamhetsområden/arbetsuppgifter som inte är lämpliga för privat utförande. Dessa avser uppenbart verksamhetskritiska uppgifter (exempelvis styrning av när snöröjningsinsatser ska sättas igång), kontroll- och uppföljningsverksamhet och vissa akutåtgärder till följd av felanmälningar.

Överlämnande får inte heller ske om det finns föreskrift om att den berörda kommunala angelägenheten ska handhas i särskild ordning. Den begränsningen har aktualitet på åtskilliga specialreglerade verksamhetsområden, för vilka speciallagarna inte sällan föreskriver att verksamheten eller delar av den ska handhas av en nämnd. Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlämnas bara om det finns särskilt lagstöd för det.

Datum
2020-01-28 Rev. 2020-03-17

Diarienummer
KS-2020/225.351

Kommunstyrelsens förvaltning förordar mot den bakgrunden att kommunfullmäktige godkänner föreslagna avsikter att, till juridisk person eller enskild individ i enlighet med 10 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), lämna över sådana kommunala angelägenheter som framgår av kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2020.

Vidare föreslås att klimat- och stadsmiljönämnden bemyndigas att, i överensstämmelse med fullmäktiges beslut enligt punkten 1, konkurrensutsätta delar av klimat- och stadsmiljönämndens arbete med drift och underhåll av kommunala anläggningar som bedöms lämpliga att konkurrensutsätta och där det inte finns några rättsliga hinder, i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2020.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

En konkurrensutsättning av verksamheter inom stadsmiljöområdet syftar till att pröva om kommunen genom upphandling av tjänster i kombination med egen regi kan uppnå mera nytta för insatta medel samtidigt som man inte gör avkall på kvalitet. Utgångspunkten är att uppnå besparingar genom en effektivare verksamhet.

Enligt 10 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) får fullmäktige, om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.

Om skötseln av angelägenheten innefattar myndighetsutövning, får den lämnas över endast om det finns stöd för det i lag.

Camilla Broo
Kommundirektör

Toralf Nilsson
Kanslidirektör

Bilaga

Klimat- och stadsmiljönämndens hemställan om konkurrensutsättning av drift och underhåll av kommunala angelägenheter

Beslutet ska skickas till

Klimat- och stadsmiljönämnden